



ALUEVALITUS

POHJOIS-SUOMEN HALLINTO-OIKEUS

PL 189
9010 OULU

Toimitusosoite: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

VALITTAJA

Simon kunta
Ratatie 6
95200 Simo
simon.kunta@simo.fi
Yhteyshenkilö kunnanjohtaja Vivi Marttila
vivi.marttila@simo.fi

ALUEVALITUS POHJOIS-SUOMEN HALLINTO-OIKEUDELLE

Päätös, josta valitetaan:

Aluevalitus Lapin hyvinvointialueen aluevaltuuston päätöksestä 18.5.2026 § 32 (Arviointiryhmän toimenpide-ehdotuksia / Lansi-Pohjan sairaalan profiili / Aluevaltuuston päätöksen 30.3.2026 § 21 uudelleen käsitteleminen, diaarinumero LAPHA/733/00.02.05/2026)
Tiedoksisaantiaika on 7 pv eli 25.5.-1.6.2026 ja valitusaika on 30 pv eli 2.6.2026-1.7.2026.

VALITUSPERUSTEET JA VAATIMUKSET

VAATIMUKSET

Simon kunta vaatii, että Lapin hyvinvointialueen aluevaltuuston päätös 18.5.2026 § 32 Länsi-Pohjan sairaalan profiilin muuttamisesta on lainvastaisena kumottava ja asian täytäntöönpano on kiellettävä tai keskeytettävä.

PERUSTELUT

Täytäntöönpanon kieltäminen/keskeyttäminen

Hallintoprosessuaalisen järjestyksen rikkominen ja oikeusturvan loukkaus:
Valituksenalainen päätös loukkaa perustuslain 21 §:ssä turvattua oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan. Aluevaltuusto on kumonnut aiemman päätöksensä (30.3.2026 § 21), vaikka tästä päätöksestä on samanlaisesti ollut vireillä valitus hallinto-oikeudessa (dnro 783/2026). Tällainen menettely tekee muutoksenhaun tosiasiallisesti merkityksettömäksi, kiertää tuomioistuimen toimivaltaa ja heikentää asianosaisen oikeussuojaa. Lisäksi tulee ottaa huomioon, että hyvinvointialuelain 122–124 §:n soveltamiseen ei ole vielä



olemassa hallinto-oikeuden tai korkeimman hallinto-oikeuden ennakkopäätöksiä, joten oikeuden ratkaisun odottamiselle/saamiselle on lisäksi erityisen painavat perusteet. Korkein hallinto-oikeus on ratkaisukäytännössään korostanut, että viranomaisen ei saa menettelyllään tehdä muutoksenhakua hyödyttömäksi (mm. KHO 2003:83, KHO 2014:83).

Oikeudellisen tarkastelun mukaan aluevaltuusto voi sille hallintolain mukaan kuuluvan itsenäisen selvitysvastuun ja arviointitehtävän perusteella päätyä myös sellaiseen arvioon (vaihtoehto 4), joka joltain osin ja asianmukaisin perustein poikkeaa arviointiryhmän (vaihtoehto 2) toimenpide-ehdotuksista. Mikäli tällaiseen arvioon perustuva aluevaltuuston päätös turvaa hyvinvointialueen asukkaille laissa säädettyt riittävät sosiaali- ja terveyspalvelut hyvinvointialueen käytössä olevien taloudellisten resurssien puitteissa, aluevaltuuston päätös täyttää hyvinvointialuelain 122 §:n 3 momentissa säädettyt oikeudelliset edellytykset ja toteuttaa myös arviointimenettelyn, päätöstä ei voida pitää hyvinvointialuelain 124 §:n 1 momentissa säädetyn rajoituksen vastaisena.

Lisäksi hallintolain 6 § edellyttää viranomaiselta luottamuksensuojan ja oikeusvarmuuden kunnioittamista, hallintoprosessissa noudatetaan ns. marssijärjestysperiaatetta, jonka mukaan lainmukaisuuden arviointi kuuluu viime kädessä tuomioistuimelle. Valtuuston menettely on ollut omiaan ohittamaan tämän periaatteen. Jo tämän perusteella päätös on kumottava.

Valituksenalainen päätös on ristiriidassa perustuslaissa säädetylle oikeudelle riittäviin terveyspalveluihin. Mikäli täytäntöönpanoa ei kielletä/keskeytetä, alueen terveys- ja sairaanhoitopalvelujen tuottaminen vaarantuu ja tarvittava työvoima poistuu alueelta eikä korvaavaa henkilökuntaa ole käytännössä mahdollista saada. Sillä päätös johtaa rakenteellisiin muutoksiin, joita ei voida palauttaa ja vaikutukset potilasturvallisuuteen voivat olla välittömiä. KHO on ratkaisussa KHO 2009:22 katsonut, että täytäntöönpano voidaan keskeyttää, jos haitat ovat vaikeasti korjattavissa.

Päätöksen lainvastaisuus

Valituksenalaisen päätöksen täytäntöönpano vaarantaisi perustuslailla turvattujen hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvien lakisääteisten terveyspalvelujen järjestämisen. Perustuslakivaliokunta on katsonut, että perustuslaki edellyttää julkisen vallan turvaavan terveyspalvelujen riittävyyden ja saatavuuden maan eri osissa asuville. Aluevaltuuston päätös johtaisi ilmeiseen yhdenvertaisuusongelmaan palveluiden saatavuudessa Lapin hyvinvointialueella sekä potilasturvallisuuden vaarantumiseen ja siten päätös on lainvastainen.

Terveydenhuoltolain mukaan terveydenhuollon toiminnan on oltava laadukasta, turvallista ja asianmukaisesti toteutettua. Aluevaltuuston päätöksen toimenpiteet heikentävät hyvinvointialueen kykyä hoitaa Meri-Lapissa äkillisesti heikkenevää potilasta ja vaarantavat potilasturvallisuuden. Päätös on täten lainvastainen.

Hallintolain 6 §:n mukaan viranomaisen toimien on oltava oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden ja käytettävä toimivaltaa lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin. Tavoiteltu vuosittainen säästö ei muodosta sellaista suhteellisuusperiaatteen mukaista vastinetta perusoikeuksien heikennykselle, jonka valituksenalainen päätös alueen asukkaille aiheuttaa. Vaihtoehtoisia keinoja talouden tasapainottamiseksi ei ole päätöksenteossa riittävästi punnittu.



Sairastavuus ja palvelutarve (THL, kansallinen terveysindeksi 2021-2023). Lapin hyvinvointialueen ikävaki-
oitu sairastavuusindeksi on 108,6 (koko maa = 100). Kemissä indeksi on 132,0 ja sen osaindekseissä koros-
tavat sepelvaltimotauti, mielenterveyssairaudet, syöpä ja tapaturmat - juuri ne sairaudet, jotka edellyttävät
aikakriittistä erikoissairaanhoidoa, sisätautipäivystystä, tehovalvontaa ja toimenpidekardiologiaa.

Potilasturvallisuuden heikkeneminen tulee ottaa huomioon (Lapin hyvinvointialueen ennakkovaikutusten
arviointi 19.3.2026). Hyvinvointialueen oman virkavalmistelun mukaan arviointiryhmän ehdottama vaihto-
ehto 2 on tarkastelluista vaihtoehtoista heikoin kyvyltään hoitaa äkillisesti heikkenevää potilasta eli alue-
valtuuston 30.3.2026 § 21 hyväksymä vaihtoehto 4 on potilasturvallisempi vaihtoehto. Aluevaltuuston pää-
tös 30.3.2026 täyttää terveydenhuoltolain (1326/2010) 8 §:n potilasturvallisuusvaatimuksen ja perustuslain
19 §:n 3 momentin riittävyys- ja yhdenvertaisuusvaatimuksen.

Varautuminen ja huoltovarmuus on ohitettu 18.5.2026 päätöksessä. Meri-Lapissa on kahdeksan SEVESO-
suuronnettomuusriskikohdetta. Aluevaltuuston hyväksymä päätös 30.3.2026 § 21 vaihtoehto 4 säilyttää
alueellisen toimintavalmiuden, jota STM:n vakiintuneen kannan ja kansallisen valmiussuunnittelun mukaan
tarvitaan poikkeusoloissa.

Aluevaltuuston päätös 30.3.2026 § 21 Vaihtoehto 4 turvaa Lapin asukkaiden lakisääteiset palvelut hyvin-
vointialueen taloustilannetta heikentämättä ja täyttää siten hyvinvointialuelain 122 §:n 3 momentissa sää-
detty edellytykset ja tulee pysyttää voimassa. Aluevaltuuston 18.5.2026 § 32 päätös johtaa potilasturvalli-
suuden heikkenemiseen eikä siten ole lain mukainen.

Edellä mainituin perusteluin Lapin hyvinvointialueen aluevaltuuston päätös 18.5.2026 § 32 on kumottava.

Simossa 29.6.2026

SIMON KUNNANHALLITUS

Vivi Marttila
kunnanjohtaja

LIITE: Pöytäkirjanote Lapin hyvinvointialue Aluevaltuusto 18.5.2026 § 32